

به یاد کودکی! در تصاویر کتاب‌های درسی

پرویز کلانتری

اشاره

دنیای خیالات دوران مدرسه از رنگین کمان خاطره‌انگیز تصاویر کتاب‌های درسی به الوان گوناگون درآمده است؛ زیرا زیبایی «نقش اول» همواره آن را در حافظهٔ کودکان ماندگار می‌کند و بی‌دلیل نیست که قصه‌های شورانگیز کتاب‌های درسی در کنار تصاویر آن دوران، از شیرینی و کشش ویژه‌ای برخوردارند. انتظار آفرینی داستان‌ها در عین کوتاهی و سادگی لحظه‌هایی را رقم می‌زد که تمام وجود دانش آموز را به خود جذب می‌کرد. جنگ قهرمان با اژدها، گفت‌وگوی کبوتر با بادصبا، قصهٔ روباه و خروس و... با تصاویر رنگین کتاب بعد نمایشی جالبی به خود می‌گرفت تا همه چیز برای نشان دادن مضمون واقعی در ذهن کودکان فراهم شود. در آن روزها، مثل همیشه، تصاویر بهترین مدد رسان و گویاترین وسایل کمک آموزشی بودند تا نگرشی نو را در کودکان دیروز؛ شکل دهند نگرشی که با آن بتوانند در دنیای فردا زندگی کنند و با هم‌نوعان خویش تعامل داشته باشند.

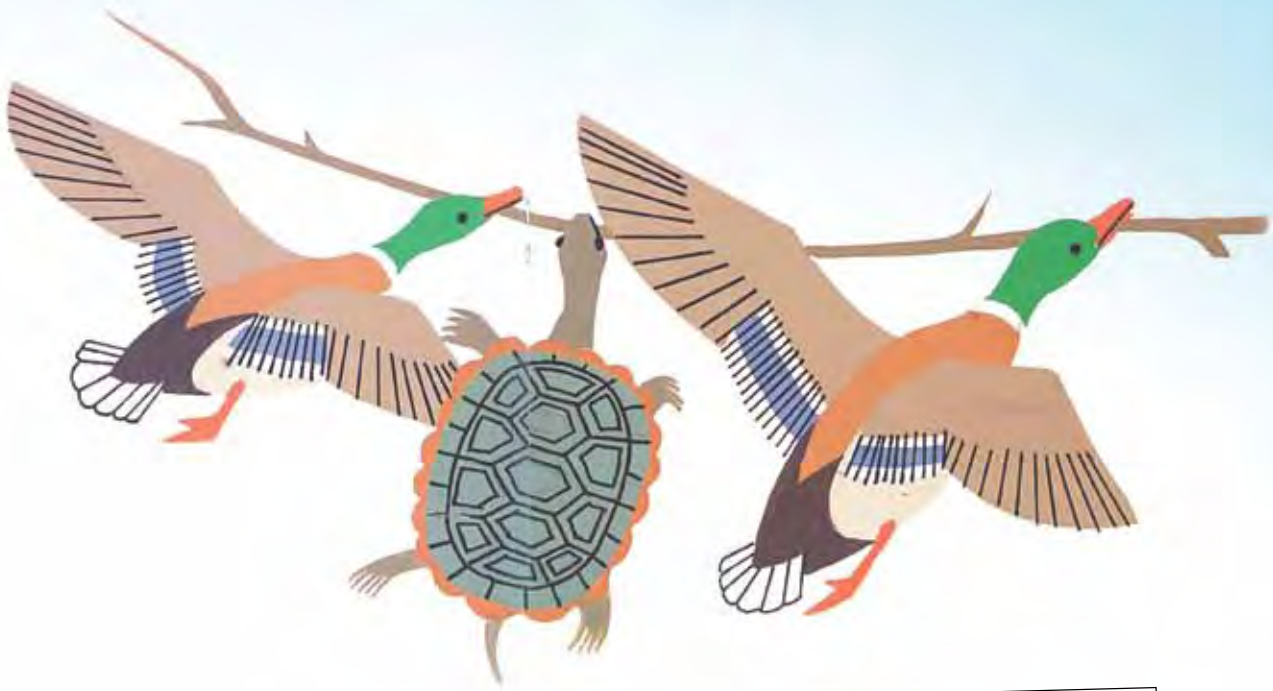
اما تصویرسازی که آن دنیای کودکی را در کتاب‌های درسی خیال‌انگیز می‌کردند، کسانی هستند که همچون هنر تصویرسازی خود به دنیای یادها و خاطره‌ها راه یافته و در خاطرهٔ جمعی کودکان روزگار خویش ماندگار شده‌اند. می‌دانیم که برای اهل هنر، اهل ادب و اهل علم ورود به دنیای کتاب‌های درسی در اشکال مختلف آن آرزویی برجسته است که تحقق آن حضور دائمی و مؤثر صاحب اثر را در دورهٔ حیاتش معنی تازه‌ای می‌بخشد و این تجربه را برای او منحصر به فرد می‌کند. براین اساس، خاطرهٔ دلنشین استاد پرویز کلانتری، از تصویرسازان دیروز کتاب‌های درسی و از استادان به‌نام نقاشی امروز، برای همکاران هنر آموزش و پرورش خواندنی و برخی از تصویرسازی‌های ایشان در کتاب‌های درسی دیدنی است.

رشد

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

کتاب‌های درسی

از پیرزنگی گل‌افزایی

اگر مشتاقانم در سال ۱۳۳۴ بودم که زمان زمانی درسی به عنوان نگارنده بودم - موسسه انتشارات فرانکفون عمده دار لغات کتاب‌های درسی بودیم - هر یک از نویسندگان به تدریس هکارانی که عمدتاً از دانشجوهای و یا فارغ التحصیلان دانشگاه هرات و سایر نواحی بودند - ما می‌نوشتیم متن‌هایی که گاهی در کتاب‌ها کار به برون رفت و در بازرگانی هم می‌ماند اما هکاران می‌گفتند و می‌خواستند مثل کتابت سیکامیلیان، فرعون جانان و ایوان طنگا - از خوشتر زبان هم آوازه داشتند و زودتر راه بر دانی هکارها می‌رفتند - زودتر راهرو می‌رسید منزل آنها و تمام کتاب‌ها صرفت فحش بودند - کار ما نیز نظر مولفین کتاب‌های درسی انجام می‌گرفت

کتاب‌های مثل دکتر محمد حسن گنجی پدر جغرافیای ایران دکتر سعید نظری و از ما استادان جامع دکتر محمد زبادی در رشته علوم طبیعی دکتر احمد آدمی در رشته علم نجوم و فضا و همچنین آقایان ولی‌الله امین عمده دانش فارسی آقایان قزاقی و راضیات زودگویی -

در ایوان کار در سال ۱۳۵۰ هر چه که می‌نوشتیم کتاب‌های درسی می‌شدند و از آنجا که ما اصول کتاب‌های درسی در سبک‌های غربی به کار می‌گذاشتیم و آنکارا که گویا به تیر و رنگ برآمده‌ای برای مولفین تربیت داده شده و

خنده و آگاهی زمانی هم برای آشنایی با نثر، و این همه به شکلک رنگ در لغات کتاب در دسترس بودیم DAN Row در سبک رنگ به کار می‌بردیم -

شیفته‌امی به کتاب انقلاب در مدارس - عثمان رحیمی از بزرگان لغات کتاب‌های درسی کتاب درسی آموختن و بی‌نگار در برابر درسی خود کتاب‌های من اهدای لوح از شما و -

بسیار خوشتر است و آقایان طاهر و حسن - در کتاب‌های دکتر لغات این نویسنده‌ها در کتاب‌های درسی هفتاد و پنج هزار نام - در کتاب‌های درسی این کتاب‌ها از صاحب و بهر این استناد کردیم برای مثال در لغات حکم کبابی؟ تصویر شکلات و ادویه سیرجی بر روی این کتاب‌ها و کتاب‌های درسی و در کتاب‌های من که در لغات کتاب‌های معارفی ایران با دو سبک از درسی کتاب‌های درسی از سبک‌های ایران لغات کتاب‌های این بخش نیز به این گونه است

احمد باران دانشی - بنام هر رنگی ایران در لغات کتاب‌ها

میلاد ۱۳۹۱

مطالعات فرهنگی
جامع علوم انسانی

